

"Teze o Katalogu"

Z zanimanjem smo prebrali Teze o KATALOGU - reviji za literaturo in umetnost (Naši razgledi 25.11.67), ki so jih objavili njeni pubudniki: Iztok Geister, Andrej Inkret, Lado Kralj, Braco Rotar, Tomaž Šalamun in Rudi Šeligo. Strinjamo se z nekaterimi ugotovitvami, ki se dotikajo trenutne slovenske revialne situacije, ne moremo pa preko presenetljivega stališča, ki so ga pobudniki nove revije zavzeli do slovenske kulture in do slovenske biti v svoji predzadnji tezi:

Revije ne zanima slovenska kultura s poudarkom na "slovenska". Ne verjamemo v slovensko izvirno bit kot integrativno jedro kakršnekoli dejavnosti. Ne zanima nas literatura kot sredstvo polemike z obstoječim.

To presenetljivo stališče, ki gotovo izvira iz posebnih pogledov na literarno in sploh vsakršno umetniško tvornost, je v slovenski kulturi novo. Če se dosedaj nekateri ustvarjavnici niso glasno opredeljevali za "slovensko izvirno bit", ali za slovensko kulturo, je pa vsaj niso zanikali. Tudi taki ne, ki so s širino svoje ustvarjalnosti daleč presegli slovenske okvire, kar za pobudnike nove revije seveda še ni moč reči. Projekt revije, ki je ne zanima slovenska kultura - s poudarkom na "slovenska" (ali tudi brez poudarka), je totalna negacija vsega tistega, kar imenujemo slovenska izvirnost, to je pa pretežni del vsega dosedanjega kulturnega hotenja v slovenskem prostoru od Brižinskih spomenikov do današnjega dne. Značilnega primera Slovenska kultura - Slovenstvo, ne bi znova ponavljali. Te vrste uporništvo je seveda tudi kapitulacija pred zavestjo lastne individualnosti. Tako "snujoče literarno podzemlje" prav gotovo zelo prav

pride nekaterim še vedno dovolj živim tendencam, zasnovanim iz drugačnih nagibov, stališč in ciljev, ki se dotikajo slovenske kulture in slovenske izvirne biti. Da jih je še vedno dovolj, nas prepričujejo tovrstne razprave po revijah, plenutih in na ulici, pa pisma bravcev, ki jih Delo sicer po lastni presoji objavlja in meče v koš, pa problematika na športnem nivoju, da o jeziku ne bi spet in spet ponavljali itd.itd.

Evropeizacijo (slovenske) kulture si zamišljamo čisto drugače, kljub za nas razumljivemu ognjenemu boju zoper tradicijo in še kaj.

In še, če osnovatelji nove revije ne verjamejo v slovensko izvirno bit kot "integrativno jedro kakršnekoli dejavnosti", v kakšno izvirno bit potem verujejo? V lastno? Zgolj v lastno?! Že dejstvo, da bo revija prav gotovo izhajala v slovenščini in ne morda v esperantu ali latovščini, je dovolj, da bi o spornem integrativnem jedru premislili. Slovensko jedro je za slovenskega pisatelja ali umetnika brez dvoma le del obče integritete. Toda je in ker je, ga ni mogoče zanikati. Aksiom!

O literaturi kot sredstvu polemike z obstoječim (kaj je obstoječe?) ne bi bilo vredno razpravljati. Nedvomno so teze o novi reviji neke vrste spopad in literatura, ki bo v KATALOGU objavljena, bo tudi spopad. Da je to res, nas potrjuje tudi naslednja teza, ki pravi: "S svojim predlogom se vključujemo v normalnejšo funkcionalizacijo vseh družbenih področij." Se pravi, zdaj funkcioniranje ni normalno in ker ni, se s predlogom o ustanovitvi nove revije zavzemajo za normalnejše. Revija bo brez dvoma tudi odraz te težnje, pa četudi bo zasledovala le take in take estetske nazore in nič drugega. Se to sploh da? Brez polemike ne bo šlo. Prepričani smo, da je vsako tovrstno dejanje (trenutno še posebno) zavedna ali nezavedna polemika z ob-

stoječim (karkoli si že pod tem predstavljamo).
 Teh nekaj vrstic smo napisali zaradi gornjih, za nas nerazumljivih stališč podpisnikov tez o KATALOGU. Mislimo, da je trenutna revialna situacija na Slovenskem umetna tvorba in ne avtentični odraz kulturnega stanja. Pozdravljamo vsak korak v smeri "normalnejše funkcionalizacije" tovrstnega družbenega področja. KATALOG - kolikor bo osnovan - bo prav gotovo polemična osvežitev kaj zamrtvelih revialnih prilik na Slovenskem. Na Slovenskem!

"Tovarišev" prispevek za gledališko leto

14. novembra 1967 so po vsej Sloveniji, koder se prodaja "Tovariš", ležali izvodi 45. številke tega časopisa na prodajnih pultih obrnjeni kot izraelski potni listi. Iz dobro premišljenih trgovskih namenov je uprava "Tovariša" poslala svojim razpečevavcem skupno s 45. številko še tole naročilo:

PROSIMO VAS? DA NA PRODAJNEM PULTU OBRNETE VSE IZVODE
 DANAŠNJE ŠTEVILKE "TOVARIŠA" NA ZADNJO STRAN (slika
 BEN QUICKA) !

Res, Ben Quick (Roy Thinnies), novi Bog slovenskih televizijskih gledavk in gledavcev, je morda pomagal, da je bilo prodanih več izvodov "Tovariša" kot ponavadi in to je seveda treba upoštevati, saj smo sredi gospodarske reforme, mar ne?

Med nami: Na zakriti prvi strani je bila naslikana slovenska gledališka in filmska igravka MIRA SARDOČ ...